

Ha az olvasó nevet, az jó — Sajdik Ferenc karikaturista

FORDÍTÓ

CSIPŐS NYELVE VAN

MÉRLEK NYELVE

AKADDOZIK A NYELVE

A Pom Pom* meséi, a Nagy ho-ho-horgász, a Ludas Matyi** rajzai és számtalan könyv illusztrációi sokak számára ismert jellegzetes figurák. De ki a rajzok megalkatója, a művész, a karikaturista?

Sajdik Ferenc számtalan könyvet illusztrált. Megkapta Cannes-ban az Arany pálma-díjat. Rajzai, karikatúrái, könyvei, filmjei összetéveszthetetlen karaktert kapnak a grafikai könnyedségtől, a **fesztelességtől** és a következetes stílusitasságtól. Figurái **jó kedélyű**, örök emberséggel **felruházottak** és mindemellett sajátosan **érzékenyek**.

– Hogy dönti el valaki, hogy karikaturista lesz?

– Ahhoz, hogy valaki karikaturista legyen, kell egy nagynéni. Egy olyan nagynéni, aki észreveszi, hogy sokat rajzolgotok, majd azt ajánlja, hogy **lépjek unokabátyám nyomdokaiba**, aki az iparrajziskolába jár.

Ott kezdtem **fura** figurákat rajzolni, amelyekkel **osztálytársaim** körében némi **derűt keltettem**. Rájöttem, ez az én területem, nem a komoly grafika.

De valószínűleg más is kell hozzá, hiszen voltak kollégáim, akik

villamosmérnöki **végzettséggel** rendelkeztek, sőt **nyomdászok** és **képzőművészeti** szakon végzett munkatársak is akadtak, és volt, aki csak esti rajztanfolyamokra járt.

– Biztosan nem könnyű naprakész ötleteket, humoros pillanatokat rajzolni. Hogyan születik az ötlet, miből jön az **ihlet**?

– Mindenhonnan. Van, amikor az utcán felírok egy ötletet (amit aztán nem tudok elolvasni), és van, hogy leülök az üres papír elé, és elkezdek **firkálgatni** mindenfélét. De a legnagyobb ihletet a **határidő** adja.

– A megbízók megadják előre a témát?

– A karikaturistának kell kitalálnia az ötletet, aztán megrajzolni. Néha a Ludas Matyiban a **szerkesztő átjavította** a szöveget (évente egyszer-kétszer fordult ez elő), persze a rajzoló ilyenkor majd **megütötte a guta**.

A Ludas Matyi nem volt igazán politikai vicclap, én 1965-ben kerültem oda, és sohasem kellett politikai viccet leadnom. Volt egy-két rajzó, aki politikával foglalkozott, ők szerették ezt a területet.

– Sokan az újságokban elsőként a karikatúrákat nézik meg, nagyot **derülnek** rajta, és **lenyűgözönek** tartják, hogy mennyire **kifejező**, milyen hatásos a rajz. Valójában mi a karikatúrák **lényege**?

– Talán az, hogy az olvasó egy pillantat alatt megértse. Ha az olvasó nevet, az jó, hacsak egy percre jó érzése támad, az is jó, de az a legjobb, ha egy kicsit elgondolkozik azon, milyen igazsága is van a rajznak.

– Korábban a Ludas Matyi vezető karikaturistája volt. Ez a vicclap már megszűnt. Mellette könyveket illusztrált, **rajzfilmeket** rajzolt. Hol találkozhatnak ma a karikatúra kedvelői az Ön rajzaival?

– Ma már újságoknak nem rajzolok, inkább csak könyveket illusztrálok – főleg gyerekeknek. Továbbá **táblaképeket** – természetesen karikatúrákat – festek kiállításokra. A Pom Pom készítése izgalmas volt, de a rajzfilmek gyártása leállt Magyarországon, mert a fő **megbízó** a televízió volt. Állítólag **pénzhiányban** szenvednek.

* Magyar mesefigura

** Magyar satirikus folyóirat (1945–1993)